

žarek dobrote

03/X
marec
2012

informativno glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

3 ••• 40 dni brez alkohola

DRUŽBENI NAUK CERKVE

5 ••• Načelo subsidiarnosti v družbenem nauku Cerkve

MEDGENERACIJSKA SOLIDARNOST

6 ••• Aktivno staranje skozi oči mladih

V LUČI STROKOVNOSTI

8 ••• Doživljanje krivice

9 ••• Slepi nas vidijo, ali mi vidimo njih?

10 ••• V premislek ob pastoralnem letu

KOPER

11 ••• Iskrica za Staro Goro

12 ••• Post je zvestoba Bogu, bratu, sestri in sebi

13 ••• Dobrodelni koncert v Renčah

13 ••• Lepo in dobro potuje

MURSKA SOBOTA

14 ••• Duhovna obnova sodelavcev Karitas 2012

15 ••• Videti drugo srce

ŠKOFIJSKA KARITAS CELJE

9. 3. Plenum Škofijske Karitas Celje, ob 16.00 sv. maša v cerkvi sv. Jožefa v Celju

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER

3. 3. Občni zbor, Vipava**5. 3.** Srečanje Karitas vipavske dekanije**9. 3.** Tajništvo DK Ilirska Bistrica**10. 3.** Postna duhovna obnova, Vipavski Križ**12. 3.** Srečanje DK Idrija Cerkno**13. 3.** Srečanje Postojnske DK in Tolminske OK**14. 3.** Srečanje DK Ilirska Bistrica (križev pot)**16. 3.** Odbor za materialno pomoč ŠK, Ajdovščina**17. 3.** Seminar za neprofesionalno svetovanje, Kobarid**18. 3.** Križev pot in sveta maša ob akciji 40 dni brez alkohola, Sveta Gora**20. 3.** Druženje generacij, Ilirska Bistrica**21. 3.** Srečanje Istrske OK in Kraške DK**23. 3.** Srečanje Goriške OK**31. 3.** Obisk v domu ostarelih v Kopru**1. 4.** Obisk v domovih ostarelih, Postojnska DK**1. 4.** Obisk v domu ostarelih, Lucija

ŠKOFIJSKA KARITAS LJUBLJANA

31. 3. Občni zbor Škofijske Karitas Ljubljana, Ljubljana: ob 9.00 sv. maša v stolni cerkvi sv. Nikolaja

NADŠKOFIJSKA KARITAS MARIBOR

10. 3. Plenum Nadškofijske Karitas Maribor,DOBRA DELA VEČ
KOT ZUNANJI POST

Imre Jerebic

»Kadar ti daješ miloščino, moliš, se postiš, pojdi na skriti kraj ... in tvoj Oče, ki vidi na skitem, ti bo povrnil.« (prim. Mt 6,1–18)

Začeli smo postni čas in z njim imamo dve veliki ponudbi kot priložnost tudi za vsakega sodelavca Karitas: 40 dni brez alkohola in petkov postni dar.

V obeh primerih lahko ostanemo pri zunanjem postu, saj je vendar herojsko dejanje 40 dni abstinerirati in požeti pohvalo pri domačih, kolegih, javnosti ... Ali pa se odpovedati ob petkih mesni hrani, raznim razvadam v hrani, saj je to vendar koristno za naše telo, istočasno pa biti dobrodelen in prispevati za uboge. Pa je to dovolj?

Naša kontrola glede prave postne odpovedi je dobro delo, ki stoji v ozadju, in podaritev dobrih del Božjemu Srcu.

Morda nam včasih zunanji post spodleti, dobro delo in trud ob tem pa vseeno šteje. Nekako tako je bilo pri znanecu, ki je član čebelarskega društva in imajo vedno občni zbor v postnem času. Čeprav se je tako trudil, da bi mu uspelo zvoziti brez alkohola, vseeno ni šlo brez kozarca. Čutil se je poraženega, kot bi zatajil. Pa vendar je bila žena, ki je sicer močno dvomila v njegov namen, zelo zadovoljna, ker se ga vsaj ni napil. Že zaradi truda, ki ga je vložil, da je obstal le pri kozarcu, in pozitivnih posledic v družini dobro delo, čeprav narejeno morda le napol, vseeno šteje.

Dragi sodelavci Karitas! Post od znotraj je naš cilj. Dobro delo v postu se meri po svoji dobroti samo, če na zunaj v očeh drugih ne šteje veliko. Pomemben je tisti notranji napor in odločitev za dobro. Zato v Božje srce položimo svoja majhna konkretna dela. Stehtajmo jih Božjem objemu, ko si namensko vzamemo čas za svojega Boga in za bližnjega.

Maribor: ob 9.30 sv. maša v stolni cerkvi sv. Janeza Krstnika

ŠKOFIJSKA KARITAS MURSKA SOBOTA

10. 3. Plenum Škofijske Karitas Murska Sobota, Veržej: ob 9.00 sv. maša v župnijski cerkvi

ŠKOFIJSKA KARITAS NOVO MESTO

10. 3. Občni zbor Škofijske Karitas Novo mesto, Šmihel: ob 9.00 sv. maša v župnijski cerkvi

• FOTO NASLOVNA STRAN: Andrej Gombač, ZADNJA STRAN: Arhiv Počitnic Biserov •

tema meseca

40 DNI BREZ ALKOHOLA

Helena Zevnik Rozman

Letošnji postni čas nas zopet vabi, da bi se v znamenju solidarnosti z vsemi, ki trpijo zaradi posledic alkohola, odpovedali alkoholnim pijačam in žrtve alkohola tako simbolno podprli v njihovem trpljenju. Še posebej smo v letošnjem letu spet povabljeni, da se zavemo trpljenja otrok, ki živijo s starši, ki imajo težave z odvisnostjo od alkohola. Njihove zgodbe niso tako vidne kot prometne nesreče. Njihove zgodbe se namreč dogajajo za zaprtimi vrati, skrite pred ljudmi zaradi sramu. Njihove zgodbe so zakopane globoko v njihovih srcih in jim pogosto ne pustijo, da bi normalno zaživali.

Morda poznate katero od zgodb otrok alkoholikov. Morda ste jo okusili sami, morda v svoji okolici, kjer živite, v pisarni ali skladišču, ko so se ljudje obrnili na vas ... Pred nami so zgodbe že odraslih otrok. Naj nam bodo v opomin in spodbudo za lažjo odpoved. Še več, da prisluhnemo vsem, ki v svojih družinah trpijo zaradi posledic prekomernega uživanja alkohola, posebej otrokom, in v njihovem imenu spregovorimo.

V podporo vsem trpečim zaradi alkohola povabljeni, da se udeležite enega od romanj v Marijina svetišča, kjer bomo njihovo trpljenje položili Mariji v naročje.

VABLJENI:

V soboto, 3. marca, v narodno svetišče Marije Pomagaj na Brezjah, kjer bo ob 9.15 molitev in ob 10.00 sveta maša, ki jo bo vodil beograjski nadškof msgr. Stanislav Hočevar. Po maši bo srečanje z ogledom filma in pričevanjem.

V nedeljo, 18. marca, na Sveto Goro, kjer bo ob 14.00 križev pot in nato sveta maša.

V soboto, 24. marca, v Nazarje, kjer bo ob 14.00 molitev in sveta maša.

3

Očim alkoholik, agresivnež, psihopat – mati alkoholičarka, že čisto na dnu. Toliko groze, kot je bilo za našimi vrati ... krvi po stenah, jaz pa sem morala čistiti (stara 8 let), toliko polomljenih kosti, populjenih šopov las ... A sem vse nekako preživela ... Pa me kliče mama, ko sem bila že na svojih nogah, naj ji pomagam. Naj ji pomagam, ker ima samo mene, ker jo bo on ubil, če ostane. Spet sem slepo verjela, da pa mogoče res ni njena krivda. Da res ne bo več pila, ko bo šla od tam ... Vzela mi je zadnji denar, tako da še za hrano nisem imela – in si šla v prvo trgovino po vino. In jaz sem vse to opazovala izza vogala ... Nisem mogla verjeti. Lastna mati ... Vzela mi je iz ust, da je sebi vlila v usta ...

Zdaj nimamo stikov. Nočem jih. Ljudje ne razumejo, češ, saj so tvoji starši. Ja pa kaj še. Moji mučitelji, moji klavci.

Tudi sam sem otrok pijanca. Pije, odkar ga poznam. Že zelo zgodaj sem moral odrasti. Toliko gorja, preprirov, preteпов, zmerjanja, zaničevanja, metanja krožnikov, lomljenja stolov, teroriziranja, kraj denarja, groženj ... ne privoščim nikomur. Še posebno je težko, ker nismo smeli biti v naši družini nikdar brez dela. Bog ne daj, da bi te oče kdaj videl počivati na kavču. Vsem je očital lenobo in brezdjelje, vse je nagajal na njivo – sam pa se je skrtil za kozolec in pil in pil, dokler ni začel divjati na mamo ... Otroci smo se skrivali po hiši, bali smo se iti spat, bali smo se vrniti domov iz internatov, bali smo se skupaj jesti, bali smo se skupaj družiti ... Skratka, alkoholizem ne spremeni le pijanca, temveč vso družino. Vsa družina je bolna od alkoholizma. Danes jaz in brat niti ne poskusiva alkohola. Sam ga niti vohati nočem, sploh ko se spomnim, kako je oče zlival kozarce vina vase ... kako sem se bal, kaj bo sledilo čez deset, petnajst minut, ko se ga bo prijelo ... Velikokrat sem se učil za izpite, pa me ni pustil študirati, grozil mi je in me podil od doma. Grozil je vsej družini, da nas bo pobil, da naj »spokamo« iz njegove hiše.

Gorja je bilo toliko, da ga je bilo po mojem prepričanju preveč za eno življenje – bili pa smo še otroci, ki smo se želeli zgolj igrati in živeti mirno življenje. Upam samo, da bom lahko nekoč na vse skupaj gledal kot na prebolel del mojega življenja.

Vsem, ki trpite za posledicami alkoholizma v družini, pa želim, da bi zmogli pot, ki vam je namenjena. Vsem želim, da bi se gorje končalo ...

Alkohol je bil pri nas prisoten dan in noč. Tudi ko se je oče z njim nacejal v gostilni, je bil prisoten, kajti ob vsakem najmanjšem zvoku sem poskočila v strahu, da se odpirajo vrata.

Razbijanje inventarja, kraja z moje knjižice, ko so mi sorodniki nakazovali za prihodnost, šele sedem let mi je bilo in mi je ukradel denar, kraja denarja mami, tistega za hrano, obtoževanje mame, da je ona kriva, ker sem taka nula, gnoj, gnida, pankrt ... jokanje mame v kotu ob teh besedah, kasneje ob slabih ocenah noč in dan pridige, kako iz mene nič ne bo, kako sem nesposobna. Strah, ko sva z mamo pomotoma zaropotali s posodo, saj če ni bila tišina, se mu je utrgalo. Pa seveda želja, da bi se vendarle ločila. Pa se nista ...

Popravljala sem enke v šolskih poročilih, ker sem se bala njegove reakcije, neprestano sem razmišljala, da bi ušla od doma in vzela s sabo sprej za muhe, upala sem, da bi se s tem dalo narediti konec. V petem razredu sem imela celo leto ali več uši. Nihče ni opazil. Vse dokler nisem ukradla Biokila, spreja za muhe, in si z njim polila glave. Aha, no, sošolci so opazili. Že tako sem se bala vsega in bila zato čudakinja, prav jim je prišlo tudi to. Še marsikaj je bilo... šolska maskota ...

Njegov topel objem po napornem dnevu, prijazen nasmeh otroku in meni ... vedno pripravljen, da priskoči na pomoč, z vedrim pogledom v prihodnost, poln načrtov in zamisli ... Kaj se je zgodilo, kdo ga je ukradel, To je bilo nekoč ... aji brezbržnost, od objema le kislja sapa in od da so od prijaznosti ostali le osorni pogledi, kletvice ali pripravljenosti le pozna ura ... Otroka umolkneti in se v strahu skrijeta. Jaz sem sama pred plazom besed in obtožb ... Včasih posije sonce in zdi se, da je more Cakam ... pretvarjam se in se prepričujem, da je vse v koncu, a ne za dolgo. In tako noč za nočjo, dan za dnem ... končajo nenavado in z zadrego. A vem, da oni vedo vse ... kijub temu, da mu vedno srčno besedo in odpre vrata v tej moji temni noči. Naj mi pove, da si vseeno želim, da bi imela pogum in iskreno besedo in spoštovanje. Naj mi pove, kako se postavim žive in za moja otroka, kako lahko rečem, da je dovolj! ... in da tako več ne gre ... Naj mi vendarle kdo izreče iskreno besedo ...

družbeni nauk cerkve

NAČELO SUBSIDIARNOSTI V DRUŽBENEM NAUKU CERKVE

Rafko Valenčič

Demokratična družbena ureditev gradi na dejstvu, da je človek (ljudstvo) nosilec pravic in dolžnosti, ki na družbo (državo) prenaša del teh pravic in dolžnosti. Del – ne vseh! Različne oblike združevanja – politične, gospodarske, upravne, vzgojne in izobraževalne, zdravstvene, služnostne itd. – izražajo voljo ljudi, da družbene ustanove zaradi usposobljenosti in kompetentnosti bolje in celoviteje, pravično in uravnovešeno poskrbijo za določena področja skupnega življenja. Tako družba in njene ustanove omogočajo družbi uresničevanje njenega primarnega namena – skupnega dobrega (bonum commune). Skupno dobro je to, kar je v korist vsem in posamezniku (državljanu).

Ljudje pogosto menijo, da mora družba (država) poskrbeti za vse in najrazličnejše zadeve, na vseh ravneh, tudi za to, kar bi morali storiti sami. Zato pričakujejo pomoč od zgoraj, zanašajo se na solidarnost drugih, sami pa je drugim ne izkazujejo. Jasno je, da je takšno ravnanje zmotno in nedopustno, vzgojno in etično pa nesprejemljivo. »Kdor ne dela (noče delati, čeprav bi lahko!) naj tudi ne je!« pravi slovenski pregovor.

Kot nasprotje takega ravnanja so že nekdaj poudarjali, danes pa še močnejše, načelo subsidiarnosti. **To načelo zahteva, naj vsak opravi delo na ravni svojega statusa, to je vloge, za katero je usposobljen in jo ima v družbi. Načelo se uveljavlja na dveh ravneh: 1. institucionalni in 2. osebnostni. Konkretno: kar je mogoče narediti na nižji ravni, naj bo na njej tudi opravljeno; kar lahko opravi ustanova na nižji ravni, naj ta tudi opravi.** Na institucionalni ravni se ljudje za dosego posameznih ciljev združujejo po načelih svobodnega združevanja, skupnih interesov ipd. Tako je državljanom dana svoboda združevanja in privatne iniciative in dejavnosti ne čakajoč na pobude od zgoraj. Na tem načelu delujejo razne civilne iniciative, npr. za boljšo šolo, za kulturne in športne dejavnosti, razni izobraževalni krožki ipd.

Načelo subsidiarnosti se je močno uveljavilo na ravni Evropske unije. Tako imenovana lokalna uprava ima naloge, ki so bile doslej v pristojnosti države in osrednjih državnih ustanov. Pokazalo se je, da je lokalna raven ljudem nekega geografskega področja že po imenu bližja, bolje pozna njihove potrebe in želje, njeno delo je vidno in odmevno na njihovi življenjski ravni, ljudje se bolj odzivajo in pomagajo,

zato je delo učinkovitejše. Seveda pa ima tudi svoje pasti, kot so razdrobljenost, nestrokovno delo, skrb za lastne interese in pozaba interesov ter potreb drugih. Zato npr. ne more imeti vsaka vas občine s celotno občinsko upravo, šolo, zdravstveno oskrbo ipd. Zaradi istega načela skupnega dobrega je treba v tem primeru dejavnosti združevati.

Isti trendi so prisotni tudi na vseh ravneh verskega (cerkvenega) in pastoralnega dela. Tako npr. osrednja Slovenska ali neka škofijska Karitas ne moreta poznati ne pokrivati potreb, ki so prisotne na ravni župnije ali neke druge manjše enote. Tudi najsposobnejši voditelj ne more videti vsega, še manj vsega dela sam opraviti. Vsi pa lahko vidijo in opravijo več.

Še pomembnejše je, da načelo subsidiarnosti spodbuja ljudi k dejavnosti na osebni in skupni ravni. Spodbuja namreč individualne pobude, iskanja in dejavnosti. Ne dovoli, da bi človek le pričakoval, kaj bodo storili drugi, ampak si mora sam prizadevati za lastni razvoj in biti na voljo za pomoč drugim. »Kar more, to mož je storiti dolžan,« pravi pesnik Simon Gregorčič. Ne gre zgolj za moralno načelo, da ne smemo biti drugim v breme. Zavest subsidiarnosti je pomembna pobuda, ki prihaja iz notranjega prepričanja, da so človek kot posameznik, enako tudi družina in manjše interesne skupnosti sposobni same uresničiti mnoge naloge. Naloga družbe je, da take pobude spodbuja in podpira. Tako se uresničuje načelo subsidiarnosti – ali drugače rečeno, načelo podpore.

Načelo subsidiarnosti se kaže že v najosnovnejših oblikah. Najprej pri vzgoji. Vzgoja otrok upošteva načelo, naj otroci storijo, kar so sposobni storiti (pospraviti igrače, pomagati pri preprostih domačih delih, opraviti šolske naloge ipd.). Mladino je treba vzgajati k samostojnosti in inovativnosti, kar morajo upoštevati pedagoški programi, ki vključujejo ne samo njihovo sodelovanje, ampak tudi predloge in iniciative z njihove strani. To se kaže tudi pozneje pri delu v krajevnih skupnostih, kulturnem in prostovoljnem udejstvovanju, prav tako v samostojnem podjetništvu, kjer podjetnik ne čaka na to, da mu bodo drugi zagotovili delo, ampak tudi sam išče načine, kako udejanjiti svoje sposobnosti in izrabiti možnosti. Nasproti tako imenovanemu (nekdanjemu) »planskemu gospodarstvu«, ki je bilo vodeno iz nekega središča, ki je poznalo ali pa ne zmožno-

sti in možnosti, želje in potrebe konkretnih ljudi, se uveljavlja privatna iniciativa, v kateri se izražajo osebni darovi posameznikov in skupin z ene strani, z druge pa zrelost družbe, ki načrtno vključuje in podpira privatne pobude za skupno dobro. Tako prihaja do veljave bogastvo darov posameznikov, pa tudi družba kaže pisano paletu barv in dejavnosti, ki bogatijo posameznika, skupine in celotno družbeno stvarnost. •

6

Vsak izmed nas se približuje aktivnemu staranju. Vendar imamo mladi do tega obdobja pred seboj še veliko dogodivščin, preizkušenj in spoznanj. Vsake toliko časa pa tudi mene obda misel »jaz in aktivno staranje« ter si mislim: zagotovo bo lušno ☺ Svoje aktivno staranje si predstavljam kot čas, ki ga bom preživela z vnuki in po svojih zmožnostih priskočila na pomoč mlajši generaciji. Saj se tudi sama rada spominjam svojega otroštva s starimi starši, skupnih sprehodov, iger in dela. Veliko sem se naučila od njih in hvaležna sem jim za to. Imela sem odlično priložnost učenja medgeneracijskega sodelovanja in spoštovanja starejših. V letih »staranja« pa si želim tudi večjega povezovanja s prijatelji, znanci, soročniki in družinskimi člani, ki sem jih v delovnem obdobju zaradi službenih obveznosti kar malo zapostavila. Z njimi si želim preživeti športne aktivnosti, udeleževanja pri prostovoljnih aktivnostih, predvsem pa čas za kavice in klepet ☺. Mojca, 25 let

Tina Turner je odličen primer aktivnega staranja. ☺ Matija, 17 let

Je preživljanje tretjega življenjskega obdobja ob čim več dejavnostih, ki so primerne za posameznika glede na njegovo zdravstveno in psihofizično stanje. Ana, 19 let

Aktivno staranje zame pomeni biti dejaven po svojih zmogljivostih, tako na poklicnem oziroma profesionalnem kot na osebнем področju. Ob tem mi pride na misel starejša oseba, ki tudi po upokojitvi ali tik pred njo še vedno dela, se torej po svojih močeh preživlja, se izobražuje, sodeluje pri uvajanju novih kadrov, pomaga z izkušnjami. Na osebнем področju pa je še vedno radovedna, se uči, ima hobije in podobno. Sicer menim, da aktivno staranje ni vezano na obdobje upokojitve, pač pa na celotno obdobje, ko je delavec v zgornji četrtini ali petini delovne dobe in po upokojitvi. Karmen, 29 let

medgeneracijska solidarnost

AKTIVNO STARANJE SKOZI OČI MLADIH

Helena Zevnik Rozman

V času med božičem in novim letom sem preživljala dopust s skupino mladih. Nekega večera je beseda nanesla na »starejšo gospo«. Ker se nam je zdelo, da je ta pojem nekako premalo definiran, smo vsi želeli vedeti, kaj je bilo mišljeno s prispodobno »starejša gospa«, oziroma bolj natančno, koliko naj bi bila ta gospa stara. Oglasi se šestnajstletnik in komentira: »A ne, to pomeni, da je stara dvajset let?« Si lahko predstavljate obraze vseh prisotnih dvajsetletnic? Vse se je zgražalo nad njegovim komentarjem.

Ampak njegovo doživljanje je bilo popolnoma resnično, če samo pomislim, kaj vse se je meni zdelo »staro« v tistih najstniških letih. Prav to mi je potrdilo dekle, staro 24 let, in povedalo, da se je njej pri petnajstih letih vse zdelo staro. Zato si bomo danes ogledali mnenja generacije mladih, starih od 15 pa tja do 30 let, o aktivnem staranju. Ker so bila njihova mnenja tako mladostno sveža, si jih lahko preberete brez mojih popravkov in komentarjev.

Aktivno staranje zame pomeni, da si kljub svoji starosti še vedno aktiven tako v športu oz. rekreaciji kot tudi v glavi. Vsak človek bi moral vse življenje dobro skrbeti za svoje zdravje, ga čuvati in vzdrževati. Veliko ljudi na stara leta začne to opuščati, saj si rečejo, da so že prestari za te stvari. Nikoli nisi prestar.
Aleš, 24 let

Po kratkem premisleku bi rekel, da je aktivno staranje nekaj takega, da se sicer po letih staraš, vendar si še vedno aktiven, se ukvarjaš z različnimi dejavnostmi, hodiš v gore, ostajaš fit in kondicijsko dobro uravnotežen. To pripomore k počasnejšemu razvoju boleznih starejših (pritisk, krčne žile, debelost ...) in pa tudi k dobri volji.
Sebastjan, 26 let

Aktivno staranje ...? Kje je še to ☺ Po mojem to pomeni, da aktivno preživljaš prosti čas, ko si v pokoju. Na primer hodiš na sprehode, kolesariš, si z vnuki, si v upokojenskem društvu ... ☺
Tina, 18 let

Aktivno staranje? Pod tem pojmom si predstavljam, da starejši, morda že celo ljudje po 50. letu starosti in seveda predvsem tisti, ki so v pokoju, aktivno preživljajo svoj čas (»prosti čas« za tiste, ki so še zaposleni). In da se v tem času ukvarjajo s čim aktivno, kot na primer gredo vsak dan na sprehod na sosednji hrib, gredo vsak teden pomagat komu, ki sam ne zmore več, da imajo še vedno svoj vrtiček ali celo kakšno žival, da se ukvarjajo z vnuki ... Predvsem pa, da v tem času ne sedijo le doma in se smilijo sami sebi, in ko jih pride kdo obiskat – bi pa samo tarnali ...
Marta, 23 let

Ljudje se staramo od rojstva naprej. Dan za dnem smo starejši. Aktivno staranje je zame učinkovito izkoriščanje življenja. Za vsak trenutek se moramo potruditi, da ga čim bolj aktivno zapolnimo. Po svojih močeh seveda. Barbara, 18 let

Zame je aktivno staranje tako, ki ga čim bolj izkoristimo, kot na primer, da se udeležimo raznih prireditev, gremo kdaj ven, se dobimo s prijatelji ... To, da ne sediš doma in gledaš v zrak, temveč vsako minuto življenja polno izkoristiš! Ema, 15 let

Staraš se, vendar si še vedno aktiven in se ukvarjaš s športom, pohodništvom ...
Ivan, 18 let

Aktivno staranje pomeni, da ne dovolimo, da se bomo starali. Da ostajamo fizično in psihično aktivni. Da si ne rečemo »ne morem«. Da ohranjamo fizično kondicijo (s telovadbo, rekreacijo, hojo v hribe), psihično kondicijo (da beremo, se izobražujemo, si zadajamo intelektualne izzive, spremljamo aktualno družinsko in družbeno dogajanje, iščemo informacije, se to tega kritično opredelimo), s postavljanjem ciljev vedno malo nad našimi zmožnostmi, in predvsem, da sami sebe spodbujamo, se prepričamo, da zmoremo. Seveda moramo ostati realni in vedeti, da npr. ne moremo kolesariti maratonov, vseeno pa to ne pomeni, da ne moremo kolesariti 1 uro.
Tina, 22 let

v luči strokovnosti

DOŽIVLJANJE KRIVICE

Alenka Petek

8

Vsak od nas si je že kdaj zaželel, da bi lahko segel nazaj v preteklost do nekega bolečega trenutka in ga izrezal iz svojega življenja. Večino izmed nas pa boleči dogodki iz preteklosti sem in tja preganjajo v spominu. Nekdo nas je prizadel in tega ne moremo pozabiti. Nismo si zaslužili, prizadelo pa nas je tako globoko, da razjeda naš spomin.

Nekatere oblike prizadetosti smo vsi sposobni prezreti. Vsaka malenkost se nam ne zadre tako globoko. Nekateri stare bolečine pa ne izginejo tako zlahka. Verjetno se vam je že kdaj zgodilo, da vas je prizadel kdo, ki ste ga imeli za prijatelja. Ta prizadetost se potem razrašča v nas. Povzroči nam takšno bolečino, da tega preprosto ne moremo pozabiti. Bolečina se je zasedla v našem srcu. Nekateri ne priznajo, da so prizadeti. Preveč so prizadeti, da bi si lahko to priznali. Včasih prizadetosti zaradi ponosa ne priznamo. Pogumno stisnemo zobe in nočemo priznati, da imajo nekateri ljudje dovolj moči, da nas prizadenejo. Ponavadi prevarana žena reče: »Vem, da se je mož spentljal s tajnico, ampak ne privoščim mu tega zadovoljstva, da bi videl, kako mi je hudo.«

Mnogi so prizadeti, ko spoznajo, da se je pomembna vez v življenju s človekom, za katero so mislili, da je trajna, prekinila. Najhujši konec odnosa je takrat, ko oseba zbolji, umre in nas zapusti same. Ljudje umrejo, ker je tak naravni tok življenja, ne pa zato, ker bi nas hoteli prizadeti. A kako naj si otrok smrt mame zaradi bolezni razlaga drugače, kot da ga je namerno pustila samega? Tudi ljudje, ki sicer razumejo, kaj se je zgodilo, čustveno še vedno zamerijo osebi, da jih je zapustila. Še huje pa je, ko se tisti, ki jih imamo radi, odločijo za smrt, ne glede na to, kako zelo jih potrebujemo ob sebi.

Nekateri ljudje hočejo prizadeti druge ter jim namerno povzročiti bolečino, ker hočejo povračilo za tisto, kar se je zgodilo njim. Večina tistih, ki zavestno prizadenejo druge, je prepričanih, da ravnajo pošteno. »Mene boli še bolj kot tebe,« so ponavadi besede človeka, ki ima namen nekoga prizadeti, vendar hoče pri tem ostati pošten. Toda njegov namen ne odpravi našega občutka, da se nam je zgodila krivica.

Spet drugič nas ljudje ne prizadenejo zato, ker bi nam želeli zadati bolečino, temveč zgolj zato, ker se ne morejo obvladati. Oče ni želel prizadeti svoje družine, preprosto se ni mogel odreči pijači. Včasih se zgodi, da so naše osebne težave tako velike, da jih ne moremo obvladati, in z njimi prizadenemo še nedolžne ljudi, ki so slučajno v naši bližini. Prizadenemo jih nehote, ker so bili v napačnem trenutku na napačnem kraju. Otroci so včasih najbolj nesrečne žrtve bolečin, ki pljusnejo nanje iz sporov med odraslimi. Ljudje nas prizadenejo tudi s svojimi dobrimi nameni. V želji, da bi nam storili kaj dobrega, se načrti izjalovijo, morda zaradi hudobije tretjega ali lastne nespametnosti. Bistveno je, da nam hočejo pomagati, v resnici pa nas prizadenejo.

Ni veliko ljudi, ki bi želeli biti krivični. Marsikdo krivico doživlja toliko huje prav zato, ker ga je nekdo prizadel nepremišljeno. Pijan voznik, ki do smrti povozi otroka, ni načrtoval, kako bo nekoga prizadel. Morda pa se krivična bolečina zdi toliko hujša, ker je nepotrebna.

Jeza je naš nagonski odziv, ko nam nekdo stori krivico. Hudo pa je, ko se jeza spremeni v sovražstvo ali agresiven bes. Iz sovražstva do človeka se ne more izcimiti nič dobrega. In zanesljivo bolj prizadene tistega, ki sovraži, kot tistega, ki mu je sovražstvo namenjeno. Zdrava jeza nas žene, da ukrepamo, da spremenimo tisto, kar nas jezi. Jeza nam lahko da moč, da stvari izboljšamo. Sovražstvo pa ne želi izboljšati stvari, ampak jih poslabša. Nihče noče priznati, da koga sovraži. Počutil bi se zlobnega in hudobnega. Zato sovražstvo, ki ga čutimo, zanikamo. Skrivamo ga pred sabo. Sovražimo pa vseeno. Sovražstvo, ki ga uperimo na ljudi, zelo težko ozdravimo. **Kadar sovražimo krivičnost dejanja, naše sovražstvo izgine, ko je krivica, ki jo sovražimo, popravljena. Kadar pa sovražimo ljudi, ki so nam storili krivico, naše sovražstvo ostane živo še dolgo potem, ko je krivica že zdavnaj popravljena.** Na svoja čustva navežemo trenutek, ko smo bili prizadeti, in mu tako vtisnemo žig nesmrtnosti. Dovolimo mu, da se zareže v nas vsakič, ko se spomnimo nanj. •

SLEPI NAS NE VIDIJO, ALI VIDIMO MI NJIH?

Sonja Pungertnik

Bilo je v času božične devetdnevnice. Z družino smo odšli k večerni sv. maši. Sin je kot ponavadi šel med ministrante, mož pa je prevzel skrb za svečke, ki jih bodo otroci skupaj z Marijinim kipom odnesli k oltarju. Takrat me je prešinilo, da nimam nikogar, ki bi me pospremil do obhajila. Ker se je maša že začela, ni bilo več časa, da bi prosila duhovnika, da me pride obhajati v klop, v neposredni bližini mene pa tudi ni bilo nikogar. Svojo veliko žalost ob tem, da ne bom deležna Božjega kruha, sem zaupala Jezusu s približno temi besedami: »Jezus, ti veš, da si želim, da danes prideš v moje srce. In če je takšna tudi tvoja volja, potem mi, prosim, pošlji pomoč.« Potem sem mirno spremljala sv. mašo. Ko je nastopil čas obhajila, je k meni pristopila neznana gospa in me nagovorila z besedami: »Želite, da vas pospremim k obhajilu?«

Podobnih ljudi, kot sem jaz, torej slepih ali pa slabovidnih, je tudi v vaši župniji žal veliko in Jezus gotovo išče dobre ljudi, po katerih bi jim izkazal svojo ljubezen. Če se vam zdi, da nagovarja tudi vas, ali pa če se mu za takšno služenje želite ponuditi sami, potem vam želim priti naproti z nekaj nasveti, kako lahko pomagate.

Popolna ali delna okvara vida ima za posledico oviranost tako na gibalnem kot na komunikacijskem področju, posledično pa seveda na vseh področjih socialnega življenja. Zato je že vključitev v župnijo sama po sebi za tako oviranega človeka cel »projekt«. Še zlasti, če živi sam ali pa če ima ob sebi ljudi, ki sami v župnijo ne zahajajo. Zato lahko veliko storimo že s tem, da tako oviranega brata ali sestro v Kristusu o dogodkih informiramo in jo povabimo, da gre z nami k sv. maši ali k drugim aktivnostim v župniji, za katere izrazi interes. Če pri tem pomagamo premostiti še običajno zadrego, ki navadno nastane pri prvem srečanju, potem smo storili še korak naprej. Pri tem moramo vedeti, da tisti, ki ne vidi ali vidi slabo, nikoli ne more biti tisti, ki bo prvi pozdravil, razen če v svoji neposredni bližini zazna glas, ki ga že pozna. To predstavlja veliko zadrego zlasti za tiste, ki so

prej dobro videli, pa se jim je zaradi kakršnih koli razlogov vid začel slabšati, saj so pogosto deležni krivičnih obsodb, češ da so »fini« in da nas nočejo poznati. Naj vas torej odsotnost očesnega stika ne odvrne od tega, da bi pristopili in začeli pogovor. Pri tem osebo pokličite po imenu ali se nalahno dotaknite njene roke ali rame. Vsaka informacija, kot npr., kdo je pristopil, kaj se v prostoru dogaja, bo zelo dobrodošla, še posebno, če je tisti trenutek pomembna za to osebo in od nje zahteva ustrezno reagiranje. Takšen primer je recimo pozdrav miru pri sv. maši, trenutek, ko je na vrsti za prejem sv. obhajila, opozorilo na trenutek tihega blagoslova z Najsvetejšim ...

Kadar boste nudili pomoč v obliki spremstva, preprosto ponudite komolec svoje roke, za katerega se bo slepi prijel, in hodite pol koraka pred njim. Tako bo spremljani čutil vaše gibanje in mu sledil. Slabovidni pa bo zadovoljen že s tem, da vam bo lahko sledil in da mu boste na razpolago v primeru, ko vas bo potreboval. Kot v vseh odnosih pa naj tudi tu velja zlato pravilo, da človeku prisluhnemo in s pogovorom skušamo ugotoviti, kakšne so njegove želje in potrebe.

Če radi berete, lahko združite prijetno s koristnim. Večina starejših oseb z okvarami vida ne zna uporabljati sodobne računalniške tehnologije in tako brez pomoči ne more prebirati duhovne literature. Skupno prebiranje verskega tiska ali knjig z duhovno vsebino torej lahko širi duhovno obzorje, obenem pa krajša marsikdaj tako dolge ure samote in osamljenosti. Prav osamljenost je namreč tista, ki z okvaro vida pogosto hodi z roko v roki.

Bog pa nas ni ustvaril za samoto. V svoji veliki ljubezni do nas je že v samo bistvo naše narave položil željo in potrebo po druženju in dopolnjevanju. V vsakega od nas pa je položil tudi čisto posebne bisere, ki čakajo, da bi jih drugi odkrili, jih občudovali in bili z njimi obdarovani. In kje naj se nadejamo, da bomo našli še neodkrita zaklada, če ne ravno pri ljudeh, ki imajo najmanj priložnosti, da bi svoje bogastvo s kom delili? •

V PREMISLEK OB PASTORALNEM LETU

Branko Maček

Kot nam je znano, ima letošnje pastoralno leto naslov: PRAVIČNOST V LJUBEZNI. No ja, ti dve besedi lahko obračamo, in ko beremo eno ali drugo različico (LJUBEZEN V PRAVIČNOSTI), ugotovimo, da sta tesno povezani in se zelo dopolnjujeta – tako ali drugače. Žal sta obe besedi tudi zelo razvrednoteni, popačeni, zlorabljeni in najpogosteje služita za prikrivanje marsičesa, ko sta že odpovedali Pravičnost in Ljubezen. Da, najlepši in najplemenitejši besedi sta izgubili pravi pomen. Postali sta polnilo za vse in vsakega. Upam, da pri Karitas temu ni tako, temveč da se vsaj potrudimo, da bi v določenem času poskušali odpraviti nepravičnost in zamero ter mogoče celo sovraštvo. Upam, da se vsaj trudimo, saj sta krščanska pravičnost in ljubezen ustvarjalni – naj bi bili. Ljudi vodita v življenje do pravega razcveta. Če komu podarjaš Božjo pravičnost in ljubezen, je to zanj pravi blagoslov. Tako nekako o Ljubezni razmišlja pater Anselm Gruen in to se mi je prebudilo v spominu, ko sem v stvarnem kazalu iskal besedi pravičnost in ljubezen.

Ustavil bi se bolj ob pravičnosti, saj se o ljubezni preveč piše in govori. No, na to bi vas že rad opozoril, da najdete v stvarnem kazalu Svetega pisma besedo ljubezen med besedama leto in malik. Kakor da bi nam to želelo povedati, da je treba živeti ljubezen vsak dan, in ne le ob sobotnih in jubilejnih letih oziroma pastoralnem letu. Če tega ni in se ne upošteva bližnjega, očeta in matere, bratov in sester ter Božjih zapovedi in Kristusa, potem malikujemo. Koliko tega malikovanja srečujemo pri svojem delu? Se pustim tudi sam kdaj pa kdaj ujeti v ta objem malikov? V postnem času jih lahko najdem in z Božjo pomočjo tudi odstranim.

Pravičnost pa je zapisana med povračilo in praznik. Koliko povračil – hudega bi bilo na svetu, če se ne bi upirali notranjemu hudobcu s pomočjo Njega, in tako tudi manj praznikov med nami. Čeprav je praznik vedno med in pred nami, to je Gospodov dan – nedelja, ko se nahranimo z novo pravičnostjo in ljubeznijo ob Kristusovem oltarju –, črpamo moč v Božji besedi in v svetem Rešnjem Telesu in Krvi. Ob Božji in Jezusovi pravičnosti se učimo človekove. Nekaj izsekov iz knjige vseh knjig za več pravičnosti med nami bralci in sodelavci, da je bo več tudi okoli nas in v svetu:

»Veroval je Gospodu in ta mu je to štel v pravičnost« (1 Mz 15,6).

»Kdor ravna pravično in govori odkrito, kdor odklanja utrgovanje in izsiljevanje, kdor otreša svojo roko, da ne sprejema podkupnine, kdor si maši uho, da ne posluša o prelivanju krvi, kdor si zatiska oči, da ne

vidi hudega. Ta prebiva na višavah, trdnjave na pečinah so mu varno bivališče, svoj kruh dobiva, voda mu je zagotovljena« (Iz 33,15–16).

»Če je človek pravičen in ravna po pravu in pravičnosti, ne pojedna na gorah, ne vzdiguje oči k malikom Izraelove hiše, /.../ nikogar ne izkorišča, temveč vrača, kar mu je bilo zastavljeno za dolg; če ne ropa, če daje svoj kruh lačnemu, oblači nagega, ne posoja na obresti in ne odira, odvrača roko od krivice, pošteno razsoja med možem in možem, živi po svojih zakonih, se drži svojih odlokov in jih v resnici izpolnjuje – tak je pravičen in bo zagotovo živel, govori Gospod Bog« (Ezk 18,5–9).

»Množijo se krivo priseganje in laž, uboj, tatvina in prešuštvo, prelivanje krvi zadeva ob prelivanje krvi. Zato vene dežela in se suši vse, kar prebiva v njej« (Oz 4,2–3).

»Ljubite pravičnost, vi, ki vladate svetu, dobro mislite o Gospodu, iščite ga s preprostostjo srca, zakaj on se da najti takim, ki ga ne preizkušajo, razodeva se takim, ki vanj zaupajo« (Mdr 1,1–2).

Koliko zaupanja v vseh preizkušnjah se pokaže vsako leto na plenumih naših Karitas. Koliko rešitev za vse preskušane, in tako se gradi ter raste pravičnost v ljubezni. Veliko pravičnosti in ljubezni mora biti v srcu pri sprejemanju prosilcev in razdeljevanju duhovne in materialne pomoči – koliko, to ve samo Bog.

Kljub temu se pri svojem delu velikokrat sprašujem: ali je to pravično? Živimo na različnih področjih in različne so potrebe v stiskah, saj le-te niso povsod enake. Ali je pravično, da na enem področju lahko delijo višje pomoči kot v drugem kraju, ali ne bi bilo pravično, da bi lahko delili prosilcem na vseh krajih do enake višine denarne pomoči? Če je šest različnih višin enkratnih pomoči, potem se moramo zamisliti o naši pravičnosti pri Karitas.

Ko ena Karitas nima dovolj materialnih in denarnih sredstev – ali znamo deliti? Če ne – je to pravičnost?

Je pravično, če vse preveč centraliziramo in mislimo, da se lahko dela samo v središču, kjer ima sedež Karitas škofije ali Slovenska Karitas?

In kako je s pravičnostjo med nami? Mogoče bi bilo prav, da si v postnem času izprašujemo vest tudi v tej smeri in še sami dodamo kaj, kar bomo našli.

Za pravičnost in ljubezen je rešitev samo ena, kakor so zapisali slovenski škofje v pastirskem pismu za post 2012: **»da se vsi skupaj zavzamemo za bolj dosledno spoštovanje Jezusovega nauka in zgleda, da bomo spoštovali slehernega človeka in njegove temeljne pravice. Pri tem naj nam Gospod pomaga s svojim blagoslovom.«**

Da, pravičnost in ljubezen sta posebej zahtevni nalogi. Zavzemata se za stvari, ki danes niso preveč v modi in jih neradi slišimo. Jih bomo slišali v letošnji krizi? Pa vendar je to prava pot – brezpogojna pravičnost in ljubezen. •

koper

FOTO: Izidor Šček

ISKRICA ZA STARO GORO

Jožica Ličen

Bolnišnica Stara Gora je oddelek Bolnišnice Franca Derganca iz Šempetra pri Gorici in deluje že od leta 1952. Bolnišnica Stara Gora je namenjena invalidni mladini in otrokom z razvojnimi motnjami in okvarami. Otroci in mladi so iz celotne Slovenije, večina med njimi boleha za hudo obliko cerebralne paralize in potrebujejo celodnevno zdravstveno varstvo pa tudi ustrezno vzgojno-varstveno in terapevtsko dejavnost. Bolnišnica je stara 60 let, pred štiridesetimi leti so za otroke postavili montažne paviljone; čas je naredil svoje, zato osebje na čelu z zdravnikom dr. Jurijem Karampanžo ter starši in vsi ljudje dobre volje pričakujejo, da bo država poskrbela za nove paviljone, za primerno opremo pa računajo na donatorje in posamezne darovalce.

In tu je vstopila **PUSTNA SOBOTNA ISKRICA**. Skupaj z odgovornim urednikom Radia Ognjišče Francijem Trstenjakom, novinarjem Juretom Seškom in snemalcem Izidorjem Ščekom smo obiskali Staro Goro, kjer smo se pogovorili z zdravnikom in osebjem, srečali nekatere starše, predvsem pa videli otroke, ki ne morejo povedati, kaj potrebujejo, vsak še tako bežni opazovalec pa začuti, da bi jim dal vse, kar premore, samo da bi jim bilo udobno. K sodelovanju so povabili Škofijsko Karitas Koper, ki naj bi nabrane darove zbirala in poskrbela za poplačilo računov. Zdravnik in strokovne delavke so z veseljem sprejeli ponujeno roko in v en glas povedali, da bi bil njihovim otrokom in terapevtom vsakdan veliko lažji, če bi imeli sobo za sproščanje. Taka soba ima ponavadi vodno posteljo, možnost popolne zatemnitve, popolno zvočno izolacijo, oblazinjena tla

in steno, opremljeno z različnimi stimulacijami. Soba pomaga pri sproščanju ali stimulaciji hiperaktivnih ali premalo aktivnih otrok. Gre za terapevtsko sobo in mnoge sodobne pripomočke, ki pomagajo pri napredovanju zdravlja invalidnih otrok.

Za sodelavce Radia Ognjišče je bil to velik izziv; ne samo, da so želeli zbrati čim več, postali so glas otrok, ki ne morejo kričati in prositi, ki ne morejo pisati peticij in protestirati, ki nemočno ležijo in hvaležno sprejemajo ljubezen ter nesebično pomoč osebja, ki z njimi dela. Pustna Sobotna iskrica je bila jasen dokaz tega: bila je zaradi krofov in mask pustna, toda zaradi obiskovalcev v dvorani svetega Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano, kjer se je zbralo veliko otrok, družin, tudi več generacij, je bila luč. To je bil dobrodelni pustni ples, kjer je vsak prispeval svoj čas in svoj talent, od nastopajočih do pomočnikov in izredno vkomponirane ekipe sodelavcev radia Ognjišče. Tudi pustne dobrote so bile dar, ki se je s prodajo spremenil v dar za Staro Goro. Nastopili so Čuki, Jan kvintet in plesalke Ple-snega studia. Med prireditvijo se je ekipa novinarjev Radia Ognjišče oglašala v živo, druga ekipa pa je veselo beležila klice darovalcev. Kljub veselemu razpoloženju, glasbi in plesu je vsakokrat ob sporočilu Jureta Seška o zbrani vsoti dvorana najprej utihnila, potem pa velik aplavz!

Obiskovalcev in poslušalcev se je zelo dotaknilo pričevanje mame iz okolice Novega mesta, ki skupaj z možem že vrsto let hodi na obiske k svojemu sinu. Povedala je, da so v Stari Gori združeni vera, upanje in ljubezen.

Poseben dogodek je bila podelitev nagrad najbolj izvirnim družinskim, skupinskim in posameznim maskam. Človek ne more verjeti, koliko domišljije in pridnih rok je treba, da se sedemčlanska družina prelevi v ježke, druga v letalo ali sove, pa da skupina otrok ponazarja velik cvetoč travnik. Najtežje je bilo pri posameznih maskah, saj so bile zastopane številne rože, živali, pravljичna bitja in legende, bil sta celo kozolec in London. Padla je odločitev, da bo deklica, ki je predstavljala pomlad, deležna prve nagrade, sicer pa smo se zaradi zbrane vsote počutili nagrajenec prav vsi.

Na prireditvi smo bili tudi sodelavci Škofijske Karitas Koper kot tehnično osebje. Enajst mladih močnih fantov je pomagalo pri postavitvi prireditvenega prostora, seveda na koncu tudi pri pospravljanju. ŽK Batuje je na koncu za vse pridne delavce poskrbela za skupen obed. Navzoči so bili tudi predstavniki bolnišnice Stara Gora. Ko se je na koncu Jure Sešek še enkrat oglasil in povedal: »Zbrali smo več kot 66.000 EUR,« je vodja vzgoje v bolnišnici Stara Gora Gabrijela Kodre (med drugim je gospa tudi sodelavka Karitas) rekla: »Ganjena sem nad tako veliko srčnostjo poslušalcev Radia Ognjišče. Vem, da je v tem času marsikomu težko darovati, vendar se je za ta korak odločil. V imenu otrok in njihovih staršev ter osebja in vodstva naše bolnišnice se poslušalcem pa tudi organizatorjem iskreno zahvaljujem. Zbrane darove bomo porabili v dobro otrok!«

Pustna Sobotna iskrica, ki letos praznuje 10. rojstni dan, je tokrat dala darilo otrokom iz domovine. Glavni in odgovorni urednik, **msgr. Franci Trstenjak**, ki ni mogel skrivati veselja ob odzivu poslušalcev in obiskovalcev v dvorani, je rekel: **»Letošnja jubilejna pustna Sobotna iskrica dokazuje: če delaš z ljubeznijo za uboge, potem je na koncu več kot viden rezultat. Želim si, da bo današnji uspeh samo nadaljevanje prizadevanj vseh strokovnih delavcev v Oddelku za invalidno mladino Stara Gora, da bodo lahko kmalu vstopili v nove prostore, ki bodo res človeka, oziroma še boljše rečeno, otroka vredni!«** •

POST JE ZVESTOBA BOGU, BRATU, SESTRI IN SEBI

Jožica Ličen

Postni čas nas obišče vsako leto, vedno znova trka na naša vrata, prav tako nam vedno znova odpira vrata k človeku in Bogu. Nikoli nam nič ne zapoveduje, nikoli nas k ničemur ne sili, vedno pa vabi in spodbuja, da sami sebi dokažemo, koliko zmoremo. V ŠK Koper v postnem času že veliko let pričujemo zvestobo. Zvestobo odločitvi, da zberemo darove tistih ljudi, ki niso pozabili tragedije na Balkanu in želijo na ta način pomagati ljudem iz sestrsk Karitas Banjaluka.

Veseli smo novih ponudb Slovenske Karitas in jih bomo spodbujali po župnijah in širše.

Ostajamo pa zvesti akciji **Streha nad glavo**, ki je del postne spodbude **Ne pozabimo**. Od leta 2000 je 21 družin na ta način izboljšalo stanovanjske pogoje. Z zbranim denarjem bo tudi letos pomoč dosegla eno ali več družin, ki jih bo predlagala ŠK Banjaluka. Pomemben je denar za nakup gradbenega materiala, pomembne so iskricice v očeh ljudi, ki bodo to pomoč prejeli, za nas pa je izjemno pomemben tudi delovni tabor, ki ga skupaj s škofijsko gimnazijo iz Vipave organiziramo v avgustu. Da je to najboljša šola za učenje solidarnosti, pove že dejstvo, da so letos dijaki škofijske gimnazije sami začeli še dodatno postno akcijo za družino, ki so jo spoznali lansko leto in se jim je »zasmilila«.

Tudi pobuda za akcijo **Plamen upanja za otroke** je prišla od mladih, ki so začutili veliko revščino otrok in mladih. Tako je leta 2003 Plamen upanja zažarel v naših veroučnih učilnicah in med posameznimi darovalci; od takrat dalje sveti in gori, trenutno za 76 otrok iz Bosne. Na vse župnije smo poslali plakat svečke in kuverte za zbiranje darov, ki so rezultat neke odpovedi. Konkretno realizacijo prepuščamo katehetom. Za posvojitev na razdaljo enega otroka potrebujemo 300 EUR, ki jih bodo – 25 EUR mesečno – dobili starši otrok. Katehetom smo poslali tudi tedenske molitve za postni čas. Ena od njih se glasi:

»Nekateri otroci se sami spopadajo s hudimi boleznimi in primanjkljaji. Dodatna pomoč in oskrba jim ni tako dostopna kot pri nas. Omogočimo jim jo lahko tudi s svojim darom.

Gospod, izročamo Ti vse otroke s posebnimi potrebami. Pokaži jim, da so še posebej Tvoji. Nam pa odpri roke in srce, da jih bomo znali sprejeti kot svoje brate in sestre.» •

DOBRODELNI KONCERT V RENČAH

Marica Kobal

V soboto, 21. januarja, smo imeli v župniji Renče praznik dobrote, saj smo člani župnijske Karitas in člani župnijskega pastoralnega sveta pod vodstvom našega župnika g. Slavka Hrasta priredili 7. božični dobrodelni koncert.

Nešteto drobnih lučk na smrekah, zvezda repatica in jaslice pod daritvenim oltarjem so dopolnile pravo vzdušje, ki smo ga ustvarili ljudje: nastopajoči in poslušalci, ki smo napolnili cerkev.

Prostovoljne prispevke z letošnjega dobrodelnega koncerta smo namenili za poletni delovni tabor Škofijske gimnazije Vipava v Banjaluki za pomoč devetčlanski družini s tremi invalidi. S prikazanimi diapozitivi smo sledili dijakom in profesorjem pri delu, ki so ga opravili med lanskimi počitnicami. Eden izmed dijakov pa je k slikam dodal še svoj komentar. Letos bodo, upajmo, uspešno dokončali svoje delo. Ravnatelj škofijske gimnazije g. Slavko Rebec se je zahvalil nastopajočim in organizatorjem za podporo njihovem delu ter dejal, da je to korak k še večji povezanosti gimnazije s škofijo.

Za zaključek smo prisluhnili še združenim zborom pod vodstvom renškega župnika g. Slavka Hrasta. Ubrani glasovi so napolnili cerkev in naša srca. V rokah je vsak izmed pevcev držal prižgano lučko kot znak upanja v boljši svet. V dvorani krajevne skupnosti Renče smo se povesečili ob dobrotah pridnih rok članov ŽK, ŽPS in naših krajanov.

S tem našim dejanjem smo vsi: organizatorji, nastopajoči in poslušalci dodali dobro delo v mozaik reševanja človeških stisk. •

LEPO IN DOBRO POTUJE

Jožica Ličen

Likovna dela iz 17. mednarodne kolonije Umetniki za Karitas tudi letos potujejo in z umetniško izpovedjo plemenitijo ljudi in kraje, kamor prihajajo, istočasno pa sporočajo ter vabijo k solidarnosti z ljudmi v stiski.

Januarja so bile slike in skulpture na ogled v **Galeriji Družina v Ljubljani**. S svojo prisotnostjo je razstavo počastil tudi apostolski nuncij msgr. dr. Juliusz Janusz, ki si je s posebno pozornostjo ogledal delo udeleženke kolonije iz Poljske. Vseh so se dotaknile besede nadškofa dr. Stresa, ki je rekel, da je Karitas v tem projektu združila etiko in estetiko.

Iz Ljubljane smo razstavo v februarju preselili v **Galerijo Ars sacra v Mariboru**. Glasbena šola Antona Martina Slomška je tudi tokrat prispevala bogat glasbeni vložek. Razstavo je odprl naš predsednik, nadškof dr. Marjan Turnšek; generalni tajnik Nadškofijske Karitas Maribor Darko Bračun pa je zbranim predstavil programe Karitas na mariborskem področju. Prav njegovo sporočilo se je dotaknilo prisotnih tako, da so se jim še po koncu razstave zastavljala številna vprašanja o vzrokih stisk in tudi o tem, kako pomagati. Nekateri v vsakdanjem življenju nimajo neposrednega stika s Karitas ali celo Cerkvijo, zato je vstop v širši krog ljudi še toliko bolj dragocen.

V marcu se razstava iz Maribora seli v mestno knjižnico v Nazarje, potem pa za velikonočne praznike v **Trst**, med naše zamejske Slovence, ki jo vsako leto sprejmejo s posebno naklonjenostjo. Med prvomajskimi prazniki pa si jo bodo lahko ogledali številni turisti v Grand hotelu v **Portorožu**. Dobro je tudi to, da goste že na vhodu v hotel nagovori Gregorčičev verz: »Odpri srce, odpri roke, otiraj bratove solze« in znak Karitas sporoča, da so med nami tudi ljudje, ki potrebujejo pomoč.

Povpraševanje po razstavah nas je spodbudilo, da smo pripravili izbor še neprodanih kvalitetnih del iz preteklih let. Trenutno vzporedno razstavo gosti voditeljica ŽK Ankaran Alenka Bogatec, lastnica simpatične kavarne v **središču Ankarana**, ki je pripravila čudovito otvoritev z bogatim glasbenim programom in gostom. Razstava nudi pogled na umetniška dela, istočasno pa vabi k darovanju za ljudi v stiski. Resnično, ljubezen je iznajdljiva ... •

murska sobota

DUHOVNA OBNOVA SODELAVCEV KARITAS 2012

Mateja Vernik

14

V Kančevcih je 28. januarja 2012 potekalo srečanje sodelavcev Karitas. Na duhovni obnovi se je zbralo več kot 107 udeležencev. Navzoče je s Slomškovi besedami najprej nagovoril ravnatelj Škofijske Karitas Murska Sobota g. Simon Slana. Generalni tajnik g. Jožef Kociper je v nadaljevanju predstavil potek srečanja. Osrednje predavanje na temo doživljanje stisk mladih v današnjem času je pripravil g. Heliodor Cvetko, priznani psiholog in psihoterapevt.

Gospod Heliodor Cvetko že 30 let dela z ljudmi, z vsemi generacijami, najbolj pa se posveča mladim, kar mu predstavlja velik izziv. Predstavil nam je ranljivost mladih, ki skušajo biti kos izzivom današnjega časa, in poudaril, da veriga navadno »poči« tam, kjer je najšibkejši člen, kar so zagotovo naši otroci, mladina. V nadaljevanju predstavljamo nekaj glavnih točk njegovega razmišljanja:

Med najpomembnejše dejavnike, ki danes pripevajo k naraščanju stisk, prav gotovo sodi hiter tempo odvijanja življenja in težnja po vedno večji učinkovitosti. Mladi so danes izrazito nestrpni, imajo prepričanje, da so nekaj vredni le, če so v družbi dovolj učinkoviti. Zelo hitro želijo priti do zaslužka s čim manjšim naporom, dela ne opravljajo natančno, pomembno jim je, da je opravljeno čim hitreje s čim manj vloženega truda. Pozabljajo pa na pomembno vrednoto sodelovanja, solidarnosti. Pretirano se poudarja pomen individualnosti, k temu pripomorejo tudi starši z napačno vzgojo, ko otroka, mladoletnika vzpodbujajo, da je najboljši v razredu, od njega pričakujejo razna priznanja, da se vpiše na najboljšo šolo ipd. Otrok pa tega ne zmore, in začnejo se pojavljati razne težave in stiske. Delamo napako, ko otroka merimo le po uspehu in pozabljamo na njegov trud, ki ga je v to vložil. Danes je na žalost pomembno biti samo prvi, mogoče še drugi ali tretji, ostali rezultati pa so nepomembni, zemarjeni. To je »tekma«, ki vodi v razčlovečenje. Že skoraj vsak otrok ali mladostnik tekmuje s svojim vrstnikom, pozablja pa se na dobro sodelovanje, prijateljstvo, naklonjenost drug drugemu.

Če mlad človek ne občuti, da je najboljši, ne vidi več smisla življenja, ni srečen, kar je posledica stranske cene učinkovitosti. Pojavljajo se razne motnje hranjenja, mladostniki začnejo uživati droge, lahko se razvije samopoškodbeno vedenje, socialne fobije, pomanjkanje delovnih navad, pojavijo se proble-

mi identitete, depresije. Še preden se otrok rodi, že razmišljamo, kaj vse moramo imeti, da bo lahko postal konkurenčen, že pred rojstvom ga nekako pripravljamo na »borbo« in že kujemo načrte, v kateri vrtec, šolo ga bomo poslali, kateri program, nivo bi bil najprimernejši zanj, da se bo čim bolje izkazal. V šolah se dogaja, da si sošolci med sabo ne pomagajo več. Nekateri mladoletniki pripovedujejo, kako smolo imajo sedaj, ker so pomagali sošolcu, saj je on dobil boljšo oceno. Pred 40 leti je bila medsebojna pomoč nekaj normalnega, kolegialnega, zdaj pa vse tone v pozabo.

Ogrožen je tudi pomen tradicionalne družine, prav zaradi dandanes pretirano cenjenega pomena individualnosti, ki nasprotuje skupnemu druženju, skupnemu dobremu. Če bi se več družili, bi tudi družine bolje funkcionirale. Prevladuje mnenje, da imamo pravico živeti tako, kot nam ugaja, brez ozira na želje bližnjega. Razviti bi morali sožitje, da bi se odpovedovali določenim stvarem v dosego skupnega dobrega. Zato so skupnosti, v katerih mladi danes odraščajo, izrazito nestabilne. Mnogo večja verjetnost je, da se bo skupnost razsula, kot pa da se bo uprla takšnemu pritisku.

Mladostnik – »človeški mladiček«, ki je v svojem odraščanju zelo občutljiv, najbolj potrebuje varnost in stabilnost v družini. Če tega nima, je izgubljen. Otrok se mora počutiti varno, drugače ne odrašča pravilno in se počuti ogroženega. Je kot »sadika«, ki nima možnosti, da bi bila trdno zasidrana, da bi lahko črpala hrano za svojo rast, se razvijala, potem se tudi ne bo imela možnosti primerno razviti in obroditi težko pričakovanih sadežev. Nekoč so si v družinah nudili oporo, sodelovali, tudi »širša« družina, kot so tete in strici, danes pa velja, da mladi

in stari ne gredo skupaj. Z mnenjem, da ni potrebno sodelovanje med mlajšo in starejšo generacijo, si nekateri blažijo le svojo vest, v psihološkem smislu pa to označuje zelo osiromašeno mišljenje.

Tudi časa za prave, pristne prijatelje primanjkuje, čeprav bi jih v tako težkih časih nujno potrebovali vsi. A v pristno prijateljstvo je treba tudi nekaj vložiti, kar pa zaradi hitrega tempa življenja mladostniki raje opuščajo in se raje poslužujejo socialnih omrežij, kjer pišejo o svojih stiskah, željah ... Treba je vzpostaviti ravnovesje, da se lahko uspešno upremo tovrstnim tegobam.

Nesamostojnost in razvajenost mladih sta rak sodobne družbe. Načini odpovedovanja pri otrocih se kažejo s problemi imunskega sistema, neodpornostjo, prepogostim zbolevanjem, pojavljajo se razne alergije, preobčutljivost na različne substance. Mladi tudi nimajo izgrajenega lastnega vrednostnega sistema, so nestabilne osebnosti, za kar je vzrok tudi to, da odraščajo v preveč zaščitniškem okolju. Če se v otroštvu imunski sistem ne razvije, se kasneje ne more več oz. se izgubljen zelo težko nadoknadi. Pri vzgoji moramo vedeti, kaj hočemo kot rezultat »sadike«, ki smo jo posadili, da odraste in pride do kruha. Otrok oz. mladostnik se mora čim prej naučiti prevzemati odgovornosti ter skozi odraščanje spoznavati samega sebe. Razviti mora tudi svoj lasten odnos do dela, saj bo le tako znal kot odrasel ceniti svoj trud in zaslužek. To pa je že krepak korak k njihovi sreči, k usmeritvi na pot zdravega življenja.

Socialnovarstveni program Domačija na Razkrižju je že lansko leto pričel s svojim vzgojnim delovanjem za mladostnike, ki so se znašli v prej omenjenih stiskah sodobnega časa, in na rodovitnih tleh že vztrajno poganjajo prve sadike uspeha. •

VIDETI DRUGO SRCE

Lilijana Peršak

Župnijska Karitas Mala Nedelja že od začetka svojega delovanja vsako leto organizira dobrodelni koncert, izkupiček katerega nameni pomoči najbolj potrebnim župljanom. Prejšnja leta se je koncert odvijal v mesecu novembru, letos smo se ga odločili izvesti v ponovoletnem času.

V soboto, 21. januarja, so dvorano kulturnega doma napolnili številni obiskovalci, namenjeni prispevati vsak po svojih zmožnostih v dobrodelne namene, v zahvalo za dar pa so lahko spremljali kvaliteten kulturni program, v katerem se je predstavila domača folklorna skupina, otroški cerkveni pevski zbor, družina Stajnko, Završki fantje, Cerkevni mešani pevski zbor sv. Ilija iz Šentilja, glasbena skupina Navdih, ki jo sestavljajo zaposlene v DOSOR-ju v Radencih, za humor sta poskrbela učenca OŠ Mala Nedelja Mišel Sušnik in Niki Zmazek v vlogah Micike in Frančka, še posebej pa so publiko razgrele atraktivne plesalke plesne skupine Društva kmečkih žena in deklet iz Sv. Jurija ob Ščavnici.

Koncert sta spremljala tudi domači župnik in hkrati predsednik ŽK Tomislav Roškarič ter generalni tajnik škofijske Karitas Jožef Kociper, ki sta oba nagovorila prisotne, se zahvalila za njihov prispevek, nastopajočim pa za predstavljeni program. Voditeljica ŽK Frančka Štagar se je z mislijo posebej zahvalila vsem sponzorjem in donatorjem ter vsem, ki so na kakšen koli način pomagali pri izvedbi dobrodelnega koncerta.

Vsi obiskovalci so bili po koncertu pogoščeni z dobrotami in vsak je prijel darilce v obliki srčka z ogledalcem, na katerega smo zapisali: »Poglejmo v svoje srce, da bomo videli drugo srce.« •

ZA VEČ PRAVEGA VESELJA V NAŠIH DRUŽINAH

Zame je pravo veselje, ko ...

- ... vem, da me ima kljub vsem napakam nekdo rad. *Maja, 20 let*
- ... sta oče in mama ponosna name. *Rok, 14 let*
- ... za nekoga narediš nekaj lepega. *Simon, 18 let*
- ... smo kot družina vsi skupaj in se ne prepiramo. *Eva, 13 let*
- ... se nasmeješ od srca. *Petra, 16 let*
- ... si zadovoljen sam s seboj in se sprejmeš. *Tjaša, 17 let*
- ... si v družbi dobrih ljudi, kjer si lahko tak, kot si, in ti ni treba paziti, da se ne bi pokazal v slabi luči. *Gašper, 18 let*
- ... mi nekaj uspe in vem, da sem sposoben narediti nekaj dobrega. *Nejc, 19 let*
- ... se za nekaj trudiš. *Tadeja, 21 let*
- ... se veseliš veselja drugega. *David, 18 let*
- ... sonce vzhaja in zahaja ter ko me prebudi ptičje petje. *Rebeka, 16 let*